

105/32

116-12

« 10211 - 1020 »

בן-עמי

הַסְּכָּא מִשְׁפּוּלָה

הוצאת "דביר" תל-אביב

תרפ"ז

Copyright 1926 by the „Dvir” Co. Ltd., Tel-Aviv.

דפוס „השחרר”, תל-אביב

הַסְבָּא מְשׁוּלָה

הצדיק הסבא משפּוּלָה הָיָה עָנִי גְדוּל וּמְתַפְרָנִים
בְּדַחֲקָה. סוּבֵב הָיָה בְּמִקְלוֹ וּתְרַמִּילוֹ מִכֶּפֶר לְכֶפֶר וּמַעִיר
לְעִיר וְאִין אִישׁ יוֹדֵעַ אֶת דְּרָכָיו: לֹאֵן הוּא הוֹלֵךְ וְלִמָּה
הוּא הוֹלֵךְ?

פַּעַם אַחַת הָיָה מְהַלֵּךְ בְּדַרְכָּהּ, כְּדָרְכָּו, וּתְרַמִּילוֹ עִם
מְלִיתוֹ וְהַתְּפִלּוֹ וּסְפָרָיו וְקַפּוֹטֵי-שִׁבְתּוֹ עַל שִׁכְמוֹ. הוֹלֵךְ הָיָה
לְאַחַד הַכְּפָרִים. עָבַר לִפְנֵי חֲצַר הַפְּרִיץ וְרָאָה אֶת הַפְּרִיץ

יושב באכסדרה שלפני הבית, קנה-מקמרתו הארץ נתון בפיו והוא מעלה עשן ומחרף, כמשפטו, את עבדיו האכרים. לא השגיח בו הסבא והלך לו בחפזו, כי היה היום יום הששי, ועד הכפר עוד דרך שלש מילין לפניו. פתאם תפשו שני נכרים בגדיו ומשכוהו אל הפריץ.

— אי, יהודי נבזה, איכבה זה עברת עלי ולא הסירות את פוכעך לפני? — צעק הפריץ בקול.

— לא ראיתך, ארוני הפן — השיב לו הסבא בנחת.

— לא ראיתני? אם פן היית חייב להסיר את הפוכע

בפני חצר ביתי!

צוה להשליך את הסבא אל הבור.

— ישכב שם עד הערב — אמר הרשע — ואחר נדע

מה נעשה לו.

וכך עשו. השליכו את הצדיק לתוך מערה אפלה

ולחה וסגרוהו שם.

עם חשכה, כשהרגיש הצדיק בכניסת השבת, הוציא

מתרמילו את קפוטתו הנקיה, התלבש בה ועמד לקבל

שבת ברננה.

אכן גדולה היתה תפלת הצדיק באותה שעה: כל

המערה נתמלאה אורה ומלאכי-השרת ירדו ממרומים

לְכַרְכוּ בַּשְּׁבֵת שְׁלוֹם". אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה הוֹצִיא הַסָּבָא פֶת
 מִתַּרְמִילוֹ, קָדַשׁ עָלֶיהָ וְרַחֵק יָדָיו וּבְרַךְ "הַמּוֹצִיא".
 עוֹד לֹא הֵגִישׁ הַזֶּקֶן אֶת הַפְּרוּסָה אֶל פִּיּוֹ וְהֵנָּה נִפְרָצָה
 דָּלֶת הַמַּעְרָה פֶתָאִם וְכָלֵב גְּדוֹל, עוֹ וְנִמְהָר בְּאָרֵי, קָפֵץ וּבָא
 לְתוֹכָהּ וְהִתְנַפֵּל עַל הַזֶּקֶן בְּנִבְיחָה זְעוּמָה וּבְחֻמָּה גְּדוֹלָה.
 הַסָּבָא בָּצַע בְּמִנוּחָה שְׁלֵמָה מִן הַפְּרוּסָה וְנִתֵּן לְתוֹף
 פִּיּוֹ שֶׁל הַכֶּלֶב. אַחֲרַי כִּי פָּנָה וְהִלֵּךְ לוֹ לְקַרְנֵי-זְוִיּוֹת, יָשַׁב
 עַל תַּרְמִילוֹ וְהִתְחִיל לְזַמְּרָה "זְמִירוֹת", בְּדַרְכּוֹ, בְּשִׁלְוָה וּבְנִחָת,
 כְּאִלּוּ הוּא מְסַב עַל שְׁלֻחָנוֹ בְּבֵיתוֹ. וְהַכֶּלֶב הִתְקַרַּב אֵלָיו
 אֶף הוּא, הִתְמוֹדֵד וְרִבֵּץ לְרַגְלָיו בְּמִנוּחָה, וְהוּא מַחְרִישׁ
 וְנוֹשֵׂא עֵינָיו אֶל הַסָּבָא, כְּאִלּוּ הֵיךְ זֶה אֲדוֹנָיו וּבְעֵלָיו מִיָּמִים
 רַבִּים.

לְמַחֵר בְּבִקְרָה נִכְנַס לְתוֹף הַמַּעְרָה הַפְּרִיץ בְּעֵצְמוֹ;
 מִבְּטַח הֵיךְ, שִׁימְצָא אֶת גְּנִית הַצַּדִּיק מוֹטֶלֶת לְפָנָיו שְׁסוּעָה
 וְקָרוּעָה, וְיֵמָה הַשְּׁתוּמָם בְּרֵאוֹתוֹ אֶת הַצַּדִּיק עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל
 בְּקַרְנֵי-זְוִיּוֹת וְהַכֶּלֶב רוֹבֵץ לְרַגְלֵי הַזֶּקֶן וּמִבִּישׁ אֵלָיו בְּחֻבָּה,
 כִּי שָׁמְבִין לְפָנָיו מִי הוּא רוֹבֵץ.

נִתְמַלֵּא הַפְּרִיץ זַעַם, בָּעֵט בְּכָלֵב וְנִהָם עָלָיו בְּקוֹל:

— פָּנַע בּוֹ!

וְאוֹלָם הַכֶּלֶב לֹא נָע וְלֹא זָע, בָּעֵרָה כְּאִשׁ חֲמַת

הפריץ, עמד ורמס את הכלב ברנגליו וכמעט שהרגנו:
 ברח הכלב, והפריץ יצא אתריו בחרירי אף.
 אחרי התפלה, בשעת סעדת היום, נפתחה הדלת
 שוב - ואל המערה קפץ ובא כלב אחר, גדול ועו מן
 הראשון, והתנפל גם הוא על הסבא בחמה גדולה.
 תור הצדיק ונתן לתוך פיו של הכלב פרוסת לחם -
 והכלב נשתתק מיד.

ישב לו הזקן על תרמילו וזמר את זמירותיו, והכלב
 רבץ לרנגליו במנוחה, מחריש ומביט אליו בחבה ונענועים.
 ובעוד שעה קלה נכנס הפריץ שוב, וכמה גדל חרון
 הרשע כשמצא שוב את הצדיק פריא ושלם - והכלב
 לרנגליו, כמעט שנמרפה עליו דעתו מבעם וחסה.
 - פגע בו! - שאג הפריץ ובעט בכלב בעיטה חזקה,
 שיש בה כדי להמית - פגע בו!

אבל הכלב לא נע ולא וע ונשאר במקומו, רובץ
 ומביט אל הסבא בעינים מלאות חבה ונענועים.
 כשראה הפריץ כך - ברח ויצא מן המערה וכלו
 אש להבה, והצדיק עודנו יושב במקומו והוא מזמר לו את
 זמירותיו בגנחת ובשלוה, כאלו לא היה דבר.
 בין השמשות, אחר תפלת מנחה, ישב הצדיק לסעדה

שלישית, ושוב בצע וברך "המוציא". ובאותו רגע נפתחה הדלת שוב ובפתח המערה נראו שני בחורי חיל ממשרתי הפריץ, מבים ברצועות שבידיהם כָּלֵב אֶחָד גָּדוֹל וְנֹרָא מְאֹד לְמִרְאָה, דוחפים אותו לתוך המערה והם משסים אותו וקוראים: פִּנֵּעַ בּוֹ! – וסוגרים אחריו את פי המערה. הסבא לא זע ממקומו, אלא סתם שוב את פי הכלב בפרוסת לחם וחזר לומר בנגון ערב את זמירות הערב. והכלב נשתמק מיד. השתטח לרגלי הסבא והתחיל מוציא מפיו נהימת עצב, כֹּהֵה שֶׁלֶבּוֹ מִנִּבְא לֹא רָעָה.

ובשונכם הפריץ בפעם השלישית וראה זאת, לא ידע נפשו עוד מרוב כעס וחמה.

– אם בן – נהם בקול פחדים – אם בן, אעשה פעם אחת בלה בשניכם, בכלב ובה, יהודי נבזה.

ובדברו לה שלף את חרבו מתערה ואמר להתיו בזה תחלה את ראש הכלב.

וברגע הזה התרומם הסבא ממקומו וקרא אל הכלב בקול לא-איש:

– פִּנֵּעַ בּוֹ!

והכלב קפץ על הפריץ, נעץ שניו בגרונו והפילו ארצה. רגע אחר – והכלב הנה קורע את הפריץ לגזרים.

ואולם הסבא העביר ידו על צואר הכלב, ומיד הרפה
 זה מן הפריץ.

— ראה, כי נפשך בידי — אמר הסבא אל הפריץ.
 השוכב על הארץ ורועד בכל אבריו — ואולם אני לא אעשה
 לך רעה; קום ותיית כאשר יחיו רבים כמוך, למען תדע,
 מה בין בניהם של אברהם יצחק ויעקב ובין בני־אדם
 שקמותה; ולמען תדע עוד, כי הנה אתה, בכל עשרך הרב
 ובכל עבדיך ומשרתיך הרבים, אינך חשוב בעיני אפילו
 ככלב הזה.

כך אמר הסבא. והפשיל את תרמילו על שכמו
 ויצא בנחת מן המערה והלך לו לדרך אל כפר מושבו.

Ex bibl. ualv. Tart.